

Vnímání uměleckého literárního díla ve vývoji

Platon vs. Aristoteles

Dojmy estopsychologie

Kostnická škola recepční estetiky

Platónova kritika nápodoby

- učení o idejích
  - poznání světa – mýtus o jeskyni
  - umělecké dílo
    - **napodobování** smyslových věcí (stín stínu)
    - předmětem „srovnávacího domnívání“
    - má sloužit jen omezenému počtu lidí
    - uznává jen hymnus – slouží náboženství
-

Aristotelovy estetické normy

- považován za zakladatele estetiky
  - sociální funkce umění
  - umělecké dílo
    - vzbuzuje etické prožitky
    - uspokojuje radostí z poznání, stylizací
    - posuzováno pravidly – **normativní estetika**
    - zobrazuje **pravděpodobné**
    - hledisko materiálu, předmětu a způsobu
-

□ umění = tvoření = vstupování do bytí

□ normy

■ strukturální normy = estetický ideál

■ funkční normy = cíle žánru

□ vnímání lit. díla

■ tvořivá věda

■ odkrývání esenciálních vlastností

Estopsychologie

- ❑ estetika + psychologie, Emile Hennequin
  - ❑ estetická emoce
  - ❑ impresionistický přístup k literárnímu dílu
  - ❑ u nás vliv na F. X. Šaldu – syntetismus
-

Kostnická škola

- Hans Robert Jauss, Wolfgang Iser
  - čtenář je produktivní estetický faktor
  - **recepce**
    - formy osvojování literatury
    - otevřenost významového **horizontu**
    - odhalování smyslového potenciálu díla
    - od rozumění po mnohotvárné reakce
    - naivní **X** fikcionální
-

---

proces recepce

- konstituování situace
- perspektivizování
- modalizování

lit. dílo nelze nikdy konečně recipovat

horizont čtenářova očekávání

primární recepce **X** sekundární recepce

Literatura:

Platon X Aristoteles

Jakékoli dějiny filosofie (např. H.J. Störig), ale ne SŠ učebnice

Estopsychologie (obtížně dostupná lit., spíše jako heslo)

PETRŮ, E. *Úvod do studia literární vědy*. Olomouc : Rubico, 2000. ISBN 80-85839-44-X.

Kostnická škola recepční estetiky

Čtenář jako výzva. Výbor prací kostnické školy recepční estetiky. Brno : Host, 2001. ISBN 80-86055-92-2. (studie K. Stierleho)
